

1997

Samen aan tafel

Duitsland

Thema

Samen aan tafel...

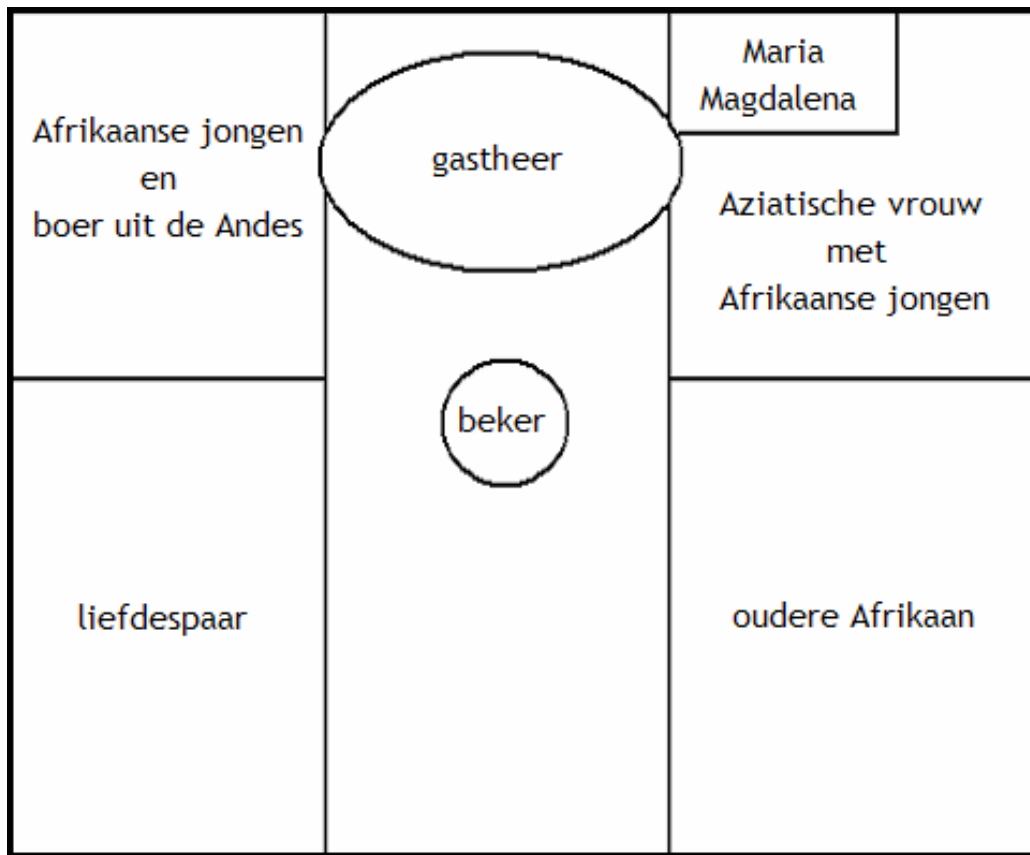
met jong en oud,
met vrouwen en mannen,
met arm en rijk,
met zwart en blank,
met burens en mensen van verre...

De droom van Jezus van Nazareth
door Hem voorgeleefd tot voorbij de dood;

aan ons doorgegeven
om samen te dromen...

want zelfs het kleinste stukje brood kun je delen met anderen.

Overzicht hongerdoek

Kijkrichting

Het doek kun je het beste bekijken,
alsof je zelf vooraan
aan tafel bent aangeschoven.

Je kunt beginnen te kijken
naar wat er allemaal op tafel staat,

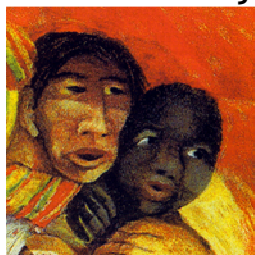
maar beter is om eerst te kijken
naar de mensen die aan tafel zitten:

wat doen die meer dan samen eten?

Verder kijken

De gasten aan tafel: mensen uit alle werelddelen

Een Afrikaanse jongen en een boer uit de Andes

Het hemd van de boer heeft de kleuren van de regenboog.
Ze hebben net een stuk brood ontvangen.
Beiden schijnen zich met open mond te verbazen.
Ze kijken naar boven alsof zij daar vandaan hulp verwachten.

Zij staan symbool voor de inheemse volkeren,
die steeds weer uitgesloten worden.

Een liefdespaar

Teder in elkaars armen kijken ze elkaar aan.

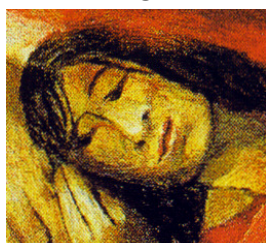
Hij geeft zijn geliefde een boeket rozen.
De roos is een teken van zorg en liefde,
die een mens net zo slecht kan missen als brood.

Denk in dit verband ook aan Elisabeth van Thüringen,
die brood voor de armen onder haar mantel verstopte.
Toen ze het van de soldaten moest laten zien, was het brood veranderd in rozen.

Als de wereld sterft dan is dat niet door de honger,
maar door het gebrek aan liefde voor elkaar.

Maria Magdalena

Ze legt haar hoofd
tegen de gewonde hand met brood.

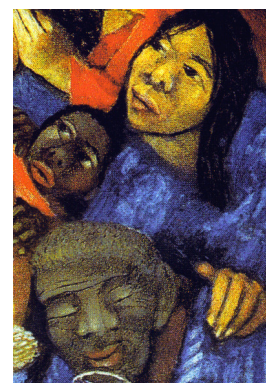
Zij verlangt naar warmte,
respect en liefde,
om te ontvangen en te geven.

Een Aziatische vrouw met een Afrikaanse jongen en een oudere Afrikaanse man

De kleine zwarte jongen
kan nauwelijks boven de tafel uitkijken.

De vrouw beschermt het jongetje en de oudere man.

Samen met het kind kijkt deze vrouw
- met ontelbare naamloze moeders en kinderen -
omhoog naar iemand, die brood uitdeelt
en daarmee de lijfelijke en geestelijke honger kan stillen.

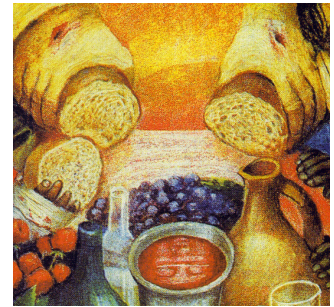
Haar linkerhand legt deze vrouw op de schouders van een Afrikaan,
die lange tijd honger en ontbering moest verduren
en nu in volle overgave een vol glas naar de mond brengt:
kostbare wijn en 'kelk van heil' tegelijk.

De gastheer

Dit gezelschap aan tafel is uitgenodigd
door degene die het brood breekt.

Zijn gezicht weerspiegelt in de beker,
een teken van Gods aanwezigheid in deze tafelgemeenschap.

Jezus eet en drinkt met tollenaars en zondaars:
niet binnen het gesloten kringetje van gelijkgestemden,
maar binnen de naar alle kanten openstaande kring.

Niet de cultische maaltijd in de kerk,
maar de feestelijk gedekte tafel voor een feestmaal
vormen het centrale symbool van het visioen van het Rijk Gods.

De sfeer aan tafel is goed.
Niemand wordt van deze tafel uitgesloten;
de armen en verschoppelingen zijn als eerste welkom.
(Mc. 2,13-17; Lc. 15,2)

De handen van Jezus zijn doorboord: Jezus de gekruisigde leeft!
Zo deelt Hij het brood uit.

Deze liefde tot het uiterste zou aanstekelijk moeten werken,
zoals in het verhaal van de jongen
die zijn vijf broden en twee vissen weggaf (Joh.6,9).
Hij gaf duizenden te eten.

Het is alsof de Verrezene van kunstenaar Köder ons aan deze scène wil herinneren:
'Geef hen te eten'. (Mc. 6,37)
Deze maaltijdscène geeft aan hoe onze sociale verhoudingen zouden moeten zijn.

Ook hier vind je weer de kleuren van de regenboog.

Deze maaltijdscène verwijst naar het verlangen van iedereen
om mensen van verschillende culturen als gelijken aan één tafel samen te brengen.

De mensen rond de tafel

Ze komen van oost en west, van noord en zuid.
Zij komen uit Afrika, Azië, Latijns-Amerika en Europa, vrouw, man, jong en oud.

Ze eten en drinken; zij breken brood en delen het met elkaar. Een alledaags gebeuren:
een maaltijd om je honger te stillen. Maar ook: maaltijd en brood als levenssymbolen.

Ze laten zien dat ze bij elkaar horen. De een is er voor de ander,
deelt met de ander, luistert naar het lief en leed van de ander.
Ze voelen elkaars nabijheid; ze weten zich aanvaard en geborgen.
Ze kijken naar boven. Ze leven in verwachting.
Jezus breekt het brood voor ieder zonder onderscheid.

De gezichten van de mensen

Met open mond en ogen: ze zijn vol verwachting en hoop,
dat hun vraag gehoord en aan hun wens voldaan wordt.
De gezichten stralen een grote rust en vrede uit;
het is goed toeven in gezelschap van Jezus en van elkaar.

De handen van de mensen

De handen van Jezus breken en delen:
zo nodigt Hij over zijn dood heen alle mensen uit om te doen, zoals Hij heeft gedaan.
Hij is overal aanwezig waar brood gedeeld wordt.

De handen van de mensen raken elkaar liefdevol aan,
bekommeren zich om elkaar,
vormen zo een hechte leefgemeenschap.

De tafel (Jes. 25,6-8; Mc. 2,13-17; Lc. 5,27-32)

We zien een overvloedig gedekte tafel,
vol met rijke gaven:
een volle schaal met rijst,
twee vissen, vijf broden, wijn- en waterflessen,
appels, citroenen, druiven en een kan vol wijn.

In de karaf wijn weerspiegelt het gezicht van Jezus,
Die zijn brood breekt.
Alle spijsen worden aan iedereen voorgezet.

Ieder heeft het hare of het zijne meegebracht om samen feest te kunnen vieren.
Vooraan de tafel lijkt nog plaats te zijn; er is geen sprake van een gesloten kring.
Niet zichtbaar is voor wie er tegenover Jezus nog een plek aan tafel is.

Misschien zijn wij het wel, die worden uitgenodigd?

De kunstenaar

Sieger Köder werd op 3 januari 1925 in Wasseralfingen geboren.

Na zijn eindexamen werd hij tewerkgesteld bij de arbeidsdienst. Hij diende in het leger en zat in een Amerikaans krijgsgevangenkamp.

Van 1946 tot 1947 studeerde hij aan de Hogere Vakschool voor Edelmetalen in Gmünd.

Van 1947 tot 1951 studeerde hij aan de kunstacademie in Stuttgart.

Na twee jaar anglistiek gestudeerd te hebben werd hij docent kunst -*tekenen en kunstgeschiedenis*- aan het Schubart Gymnasium in Aalen tot 1965.

Daarna ging hij filosofie, klassieke talen en theologie studeren in Tübingen en München.

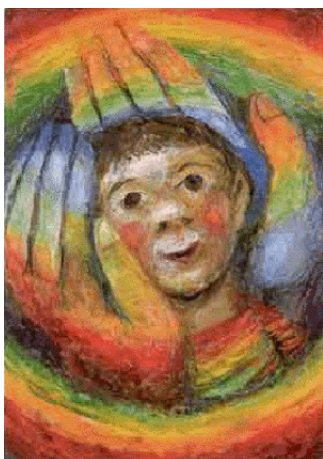
In 1971 werd hij priester gewijd.

Tot 1975 was hij pastoor in St. Suso, Ulm.

Vanaf 1975 tot 1995 was hij pastoor van de parochie Hohenberg en Rosenberg.

Sinds juni 1995 is hij met pensioen in Ellwangen/Jagst.

Köder staat bekend om zijn schilderijen van bijbelse taferelen, waarvan hier een paar voorbeelden.

In Gods handen

Sinds 1953 hangen zijn werken in verschillende Duitse kerken.

De nabijheid van God

Hij kreeg in 1996 van Misereor het verzoek om een hongerdoek te schilderen rond de vraag: 'Welke hoop is er voor de verworpenen?' Dat doek kreeg de titel: 'Toekomst dromen'.

Dit hongerdoek uit 1997 is daarvan een fragment.

Achtergrondinformatie

Maaltijden in de bijbel.

Het houden van maaltijden loopt als een rode draad door heel de bijbel.
Een maaltijd staat symbool voor saamhorigheid en gemeenschap.

Maaltijd houden is dus meer dan honger stillen.
Maaltijden, samen eten en drinken, zijn als een sacrament.

De schilder heeft onderstaande bijbelse maaltijden in zijn hongerdoek verwerkt:

- ◆ Een maaltijd is een punt van ontmoeting, een sacrament van ontmoeting, zoals bijvoorbeeld in het Abrahamverhaal uit Gen. 18,1-15 bij de eik van Mamre. Abraham en Sara ontvangen drie vreemden -God- met een gastvrije maaltijd. Aan hen wordt de belofte gedaan dat ze een zoon zullen krijgen.
- ◆ Een maaltijd als teken van verbond en vrede.
Izaak die met zijn vijand Abimelech een verbond sluit over het gebruik van een waterbron. Ze eten en drinken met elkaar en sluiten vrede. (Gen. 26,28-31)
- ◆ Een maaltijd van bevrijding.
Aan de vooravond van de uittocht uit Egypte krijgt Mozes de instructies om een maaltijd klaar te maken. Voortaan wordt het paasfeest gevierd ter herinnering aan de bevrijding uit Egypte. (Ex. 12,1-14)
- ◆ Een maaltijd van het delen.
Niemand die aan tafel zit, mag de armen vergeten. (Deut. 15,7) De profeet Jesaja roept mensen voortdurend op om het brood met de armen te delen, tegen onrecht te strijden en uitbuiting uit de wereld te helpen. (Jes. 58,6-7)
- ◆ Een maaltijd als volheid van leven.
Een goddelijk feestmaal zal alle volkeren ten deel vallen; een overvloed aan eten en drinken. (Jes. 25,6-10)
- ◆ Een maaltijd als heerlijkheid van God.
De laatsten zullen de eersten zijn (Lc. 13,29-30); de maaltijd voor de ongenode gasten (Lc. 14,15-24); de jongen met de vijf broden en de twee vissen (Mc. 6,30-44); God leidt zijn volk naar het land van melk en honing. (Ex. 3,17)
- ◆ Een maaltijd als teken van opstaan uit de dood.
Jezus schenkt tafelgemeenschap in Avondmaal en Eucharistie. (Mc. 14,22-24)
- ◆ Een maaltijd van herkenning.
De twee die op weg waren naar Emmaüs herkenden Jezus aan het breken van het brood. (Lc. 24,30-31)

Meditatietekst

Brood

Brood is liefde.

Beter gezegd:
door brood kan men liefde voelen,
proeven, genieten, eten, in zich opnemen.
Liefde is het hart van het brood.

Liefde deelt.
Deelt mee, deelt zich mee.
Brood delen betekent: zich meedelen.
Door delen wordt brood meer.
Brood voor velen, voor allen.

Brood is leven.
Wie brood geeft, geeft leven.
Waar brood, leven, wordt gedeeld,
wordt het altijd meer, nooit minder.
Brood wordt nu weer levend.
En het maakt ook levend.
Door dat ene brood worden de velen
die het eten, één:
ze worden door het brood verenigd.
Het brood, de maaltijd, heeft een verenigende kracht.
Dat betekent:
het maakt van ons een gemeenschap.

Wij zullen allen dat ene brood eten.
Als een stuk brood spreken kon,
wat zou het vertellen uit zijn leven.
Door delen en uitdelen,
door het schenken
ben ik zelf weer meer geworden.